

A földbirtok megoszlása.

Bernát Istvánt, a magyar földművelő-osztály őszinte barátját és támogatóját ezelőtt másfél évvel a Magyar Tudományos Akadémia tagjául választotta. Bernát mint a Gazdák Szövetségének igazgatója, sok érdemes munkát írt már a magyar föld és annak művelője érdekében valót. Most a tudós társaságban felolvasást tartott a földbirtok megoszlásáról. Felolvasásában kiemelte különösen, hogy nálunk Magyarországon, közgazdasági életünk szerkezeténél fogva a nemzeti érdekek mily szoros és el nem választható kapcsolatban vannak a földbirtok-politikával. Emeli annak fontosságát még az is, hogy az utóbbi évek folyamán a szociáldemokráciával szövetségessé radikális irányzat rendszeresen támadja az eddig követett magyar birtokpolitikát s azt hirdeti Marx tanítása nyomán, hogy ez nálunk a lehető legegésztelenebb s a folyton szaporodó nagybirtokok elnyelik a kicsinyeket. E fejlődés örökös szűkülődésre ítéli a parasztot és lehetetlenné teszi a nemzet megerősödését. Mindezek kívánatossá teszik azt, hogy e kérdéssel alaposan és elfogulatlanul foglalkozzunk. Vizsgáljuk meg, mi az igazság abban, hogy a mezőgazdaságban a nagybirtokok kialakulása szükségszerű és vizsgáljuk meg különösen azt, hogyan állunk ebben a tekintetben Magyarországon? A vonatkozó adatok eléggé hézagosak szemben az ipar és kereskedelem érdekével meglehetősen el vannak hanyagolva. Mindazonáltal összegyűjthetjük azt, mi egyes országokban úgy a multra, valamint a jelenre nézve rendelkezésünkre áll, eléggé megbízható és mindenesetre oly képet kapunk, a melyből elfogadható tájékozódást lehet magunknak szerezni. Reá mutatva arra, hogy az a nézet, mely szerint a fejlődés a nagybirtok javára szolgálna, meglehetősen el van terjedve. Kutatja annak okait és arra a meggyőződésre jut, hogy úgy a klasszikus ókorban, valamint a modern társadalmakban lehet oly bizonyítékokat találni, melyek e feltevést megerősítik.

Kiemeli, hogy Angliában van ugyan elég birtokos, de a legnagyobb rész csak a törpe birtokosok közé számítható. Reá mutat azonban arra is, hogy a nagybirtokoknak tetemes része nem művelhető parlag vagy sziklás talaj. Ha a mezőgazdasági üzemeket tekintik, a megoszlás sokkal egészségesebb.

Szemben a múlt század 60-as éveire vonatkozó adatokkal, máig a földbirtokosság száma Magyarországon legalább is megkészsereződött. Ez nem csupán a kimívelhető terület szaporodása, hanem a kisbirtokosság munkásságának és földszerző hajlamainak tudható be. Határozottan egészségtelen azonban az, hogy a külföldi tőkésék több nagybirtokot szereznek Magyarországon.

Ez adatok alapján előadó konstatálja, hogy annak az állításnak, mely a nagybirtokok szaporodásáról s a kicsinynek felszívódásáról beszél, kevés igaz alapja van. Marx és hívei jóslásaikkal teljesen csütörtököt mondottak. Éppen akkor, amikor szerintük a kisbirtokosság tönkretűnésének kellett volna bekövetkeznie, az ellenkezőt látjuk. A kicsinyben termelés el nem tagadható előnyöket biztosít. A fejlődés természetes menete az, hogy a nagybirtokok az intenzívebb kultúra hatása alatt kisebbekre hasadnak szét. Bizonyos gazdasági ágakban a nagybirtok a kicsinyvel fel sem veheti a versenyt. Ha veszedelemről van szó, az a középbirtoknál mutatkozik.

Utal arra, hogy egyes szociálista írók, mint Dávid, Bernstein sőt bizonyos tekintetben Kautsky is bevallja, hogy ez így áll. A mezőgazdaságban a kisüzem nem jelenti a szükségképpen a jövedelmeknek csökkenését. Bizonyos viszonyok között az sokkal jövedelmesebb a nagynál. Ez alapon tanulmányának befejezése gyanánt kimondja, hogy a mezőgazdaság fejlődése ott, ahol egészséges irányban halad, nem a nagy-, hanem a kisbirtokosoknak kedvez. A nagybirtokok rendszeren a hanyatló gazdálkodás korában, vagy ott keletkeznek, hol az ingó tőke vásárolja össze a kicsinyeket, tekintet nélkül a jövedelmezőségre.

Mit jelent a kamatláb-leszállítás?

A hivatalos kamatláb leszállítását az érdekelt pénzügyi körök vegyes érdelemmel fogadták. A kételkedők még mindig nem hisznek a gazdasági viszonyok javulásában és a kamatlábleszállításnak más jelentőséget tulajdonítanak. A pénzpiac javulását egyéb nagyjelentőségű körülmények kedvező bekövetkeztétől várják. A vezető pénzügyi körök felfogását legjelesebbül tolmácsolja az a két nyilatkozat, amelyet két előkelő pénzügyi igazgatója kijelentett, a kamatlábleszállítástól várható javulásról.

Az egyik nyilatkozat, amely annál érdekesebb, mert az amerikai viszonyokkal is közelről ismerős és gazdasági téren elismert szaktekintély tette, így szól:

— Előre látható, hogy a nemzetközi pénzpiac helyzete javulni fog és ezzel karöltve a befektetési papírok iránt is nagyobb érdeklődés fog mutatkozni. Az előjelek már is ily irányú fejlődésre engednek következtetni. Az európai gazdasági viszonyok lényeges javulása azonban csak arra az időre várható, mikor Amerikában a bizalom visszatér. Már pedig ez messzebbfokú körülmény. Komoly helyről szerzett értesülések szerint ugyanis, az északamerikai pénzügyektől az utóbbi hónapok alatt egy milliárd dollárt (5 milliárd korona)

== MEGJELENT ==
BAROMFITENYÉSZTŐ OSZTÁLYUNK

ÁRJEJYZÉKE

~ diszes kiállításban, számos ábrával. ~

Mesterséges keltetés híveinek különös figyelmébe ajánljuk.

Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük.

Magyar ≡
Mezőgazdák
Szövetkezete
 Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

vontak ki, melyeket — hogy egy amerikai kitélt használjunk — „harisnyába helyeztek“ (otthon őrzik a tőkésék.) Ha e pénzeknek legalább egy része visszafolyik a bankokba, továbbá, ha a tengerentúli bankok nem lesznek kényszerítve, úgy mint most, az esetleges ruin-ok szempontjából nagy mennyiségű aranykészletet felhalmozni és így Európába is visszatér a kivont aranykészlet, akkor várható csak a pénzpiac állandó és alapos megkönnyebbülése.

Ez a nyilatkozat, a viszonyok áttekintésével világítja meg a pénzpiac helyzetét és utját vágja a könnyen hívők korai örömeinek.

Ugyanolyan érdekes a másik nyilatkozat is, melyet egyik vezető pénzintézetünk nagytudású igazgatójától nyertünk. A nyilatkozat a következő:

— A kamatlábleszállítás minden bizonynyal némi megkönnyebbülést jelent a pénzpiacra. Ez azonban még korántsem jelenti azt, hogy a viszonyok már alapos javulást nyertek. Ez idő szerint csak megfigyelő álláspontot foglalhatunk el s így a vezérelv még mindig a tartózkodás. A lezajlott gazdasági válság alatt nagy veszedelem fenyegette Magyarország pénzpiacát is. Ezért a vezető körök oly méretű óvatosságot fejtettek ki, mely a fenyegető veszélyre való tekintettel, indokolható is volt. Ennek az óvatosságnak tudhatók be a hitel-megszorítások, amelyben a jegybankok jártak elől. Hogy a jegybankok és így az Osztrák-Magyar Bank is ily váratlanul leszállították a kamatlábat, annak egyedüli magyarázata az, hogy a nagy óvatosság következtében a pénz fölszaporodott és így annak elhelyezéséről alacsonyabb kamatláb mellett gondoskodni kellett. De a viszonyok némi javulása is arra az elhatározásra bírta a jegybankokat, hogy eddigi tartózkodásukból, engedjenek.

Azért még nem szabad nagyon rózsás színben látni a helyzetet, mert a kamatlábleszállítástól még nem várhatunk mélyreható javulást. Azzal a pénzhalmozattal szemben ugyanis, amely Ausztria-Magyarország pénzintézeteiben felgyülemlett, nagyméretű pénzkereslet vár kielégítésre. Ilyen pénzkeresletet idéz majd elő a kormány beruházási tervének keresztülvitele, valamint Bécs város új kölcsöne is. Egyébként Németországban még koránt sem javultak a viszonyok. Ennek legeklátásabb bizonyítéka a Laura-kohó készülő részvénytőke-főlemelése. A társaságot a tőkefőlemelésre a viszonyok kedvezőtlen volta kényszeríti.

Köztudomású, hogy a gazdasági bajokat a túlspekuláció okozta. Ez volt a kútforrása a beállott reakciónak. Intő példaként szolgálhatnak tehát az imént lefolyt események a jövőre nézve mindazoknak, akiket illet, hogy vállalataikat minden eshetőségre számítva, reális alapokra igyekezzenek fektetni és a kezdő javulást ne akarják ismét egészségtelen irányban kihasználni.

A kisemberekért.

Ki feledkezett meg Magyarországon egy emberöltőnyi alkotmányos életünk alatt a kisemberekről? A kérdésre mi volna más a felelet, mint az, hogy első sorban megfeledkezett a magyar törvényhozás.

Az immár összeroskadt szabadelvű rendszer korában, midőn a zsírba fulladó televényes bihari földek úgy lónek megadóztatva, mint a legutolsó sivar alföldi homokbucka, melyen a számarköröt is csak nagyító üvegen vehette észre a botanikus, természetszerűleg szó sem eshetett a kisemberről, a parlament bátyáin be nem hallatszott a *plebs* siránkozása, az ókori heloták valóságos szabad és független nép vala a magyar kisiparos és földműves mellett.

El kellett tehát pusztulnia, tönkre kellett mennie Magyarországon a kisemberek százezreinek. Kevesek részére juttatott koncokért, vicináliákért, kisebb-nagyobb panamakért, a régi szabadelvű rendszer uralmának jóvoltából.

Oda jutottunk végezetül, hogy elmúlt a szabadelvű rendszer is, összeroskadt a korhad, rozoga szabadelvű alkotmány, *ne legyen* neki többé soha *föltámadása!* A bekövetkezett örvendetes politikai fordulat sajnos egyelőre a kisembereken gyökeresen nem segíthet, talpra állítani százezreket rövid idő alatt hatszor ekkora nemzeti kormány se bír.

Elismerésünk lobogóját kell azonban meghajtanunk a kisemberek nevében kormányférfiaink előtt, akik a kihalt falusi és kisvárosi ipari műhelyeket oly nagy akaraterővel, annyi tudással, még nagyobb hazafiai buzgalommal igyekeznek benépesíteni.

Örömtől repes a szívünk a gondolatra, hogy nem-sokára a munka és jókedv zajától visszhangzanak a most még sírbolti csöndtől se fölvert iparműhelyek. A földművelés és ipar talán nem fognak egymással szembe nézni, mint ellenfelek, mert ha a földet túró gazdának jól megy a sora, vásárló képessége fokozódik: annak hasznát csak a kisiparos látja. A vidéki vásárok zaja talán nem lesz hasonlítható a temetési énekhez, a gazda teletömhethi az erszényét — vásárra menvén — a *tulipános* láda fiókjából, a ködmennek, sarkantyús csizmának, szűrnek, gubának, ne részletezzük tovább, hanem általánosságban minden iparcikknek jobb ára lesz a vásárokon.

Boldog idő! Mikor következél be az ezer bajtól sujtotott magyar népre?

Biztosra vehetjük, hogy *Andrássy, Darányi, Kossuth* törvénytervezeteinek nagy tömkelegét a magyar törvényhozás, ha mielőbb megvalósítja, eljön ez az idő nem-sokára.

Jöjjön mielőbb! A kormányképes függetlenségi párt az ő óriási nagy terjedelmével a néhai való régi nemzeti pártból újjászületett alkotmánypárttal el fogja vezetni ezt a nemzetet az Igéret földjére. Ez a föld, melyen a kisemberek százezrei vérteztek el egy ember-

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husfeleket, baromfit, vadfelet, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENEMÜ ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Egetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

öltő alatt, a többi százezrek koldusbottal kezükben idegenbe vándoroltak, el fogja tartani azt a népet, melynek ősei vérével van átitatva minden porszeme.

Föl tehát szorgos munkára a kisemberekért, mert ezek nélkül nincs haza, nincs szabadság, nincs alkotmány, sem függetlenség, ami pedig legdrágább kincse volt mindenkor a magyar népnek.

A vasárnapi munkaszünet.

A most lezajlott esztendőben többször felszínre került a vasárnapi munkaszünet kérdése. Gazdasági életünknek különösen két nagyon jelentős tényezője, a kereskedelem és gyáripar az, amelyben nem nyert még most sem ez a kérdés közmegelegedésre találó megoldást. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége csaknem minden esztendőben lépést tesz a mindenkori kormányoknál abban az irányban, hogy a vasárnapi munkaszünet a jelenleginél teljesebb mértékben vitessék keresztül s főképpen a vásári vásárnapokon szokásos munkaszünetfelüggesztés eltöröltessék. A kérelem kétségtelenül jogosult, mert minden testi munkával foglalkozó ember megkövetelheti azt, hogy a testet-lelket sorvasztó, 6 napi fáradtság után alkalmat nyíljon neki pihenésre és szórakozásra. Viszont azonban a munkáltatók érdekeinek, különösen a nagyobb gépekkel dolgozó gyáriparban, egyenes veszélyeztetésével járna a teljes munkaszünet keresztülvitele, mert a géppóriásoknak minduntalan való működésbe hozatala vagy működésüknek megszüntetése rengeteg időpazarlással járna. Ezért nagyon sok gondot ad ez a fontos kérdés mindazon tényezőknek, amelyeknek érdekében vagy kötelességében áll az ügy lehető kedvező elintézése.

E kérdésre vonatkozó törvények között legcélszerűbb intézkedéseket a francia törvény (1906) tartalmaz, mert egyenesen az érdekelt munkásokról kíván gondoskodni, mikor kijelenti, hogy senkit sem szabad 7 napon belül 6 napnál tovább dolgoztatni s csak másodsorban állapítja meg, hogy a szünnap lehetőleg vasárnap legyen.

Nálunk is ez a megoldás lenne legmegfelelőbb. Mert tény az, hogy a teljes munkaszünet keresztülvitele lehetetlen. Ily intézkedéssel azonban minden nehézség nélkül elérhető az, hogy helyettesítési rendszer behozatalával minden munkás jut egy napi pihenőhöz. A pihenésre és szórakozásra pedig mellékes az, hogy vasárnap történik-e vagy a hét bármelyik napján. Sőt a hétköznapi munkaszünet annyiban előnyösebb, hogy a vasárnapi általános mulatozási áramlat nem ragadhatja el a munkást; könyvtárak, múzeumok nyitva vannak és könnyebben találhat magának nemesebb és több haszonnal járó szórakozást az ivásnál és dorbézolásnál.

A vasárnapi munkaszünetnek hétköznapi munkaszünet által való e helyettesítését több-kevesebb nyíltsággal Európa majdnem minden állama bevezette már. Csupán az angol-szászok látszanak szigorúan ragaszkodni a vasárnap dogmájához. Aki híve a haladásnak, nem helyeselheti e vallásos érzületből eredő intézkedést. Az egyházakhoz méltóbb, hogy csak azokat fogadják hajlékaikba, akik önként mennek, mintsem azokat, akik unaloműzésből mennek be a templomba, mert vasárnap ugyanis minden zárva van.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezeti házinyulteryésztés és értékesítés.

A gazdasági fejlődés, az anyagi gyarapodás, megerősödés alapját mindenkor az összetartás, az érdekelteknek szolidáris együttműködése képezte. Gazdasági viszonyaink sokkal nagyobb mértékben teszik ezt ezidő szerint kívánatosná, sőt szükségessé, mint az még néhány év előtt indokolt lett volna. A világpiac változó állapotai az egyes termelőt, főleg a kisgazdát termékei értékesítésével nem védelmezik eléggé, sőt a nagybirtokosnak sem válnak mindig hasznára.

A súlyos gazdasági helyzet orvoslására általános tapasztalat szerint a gazdák minden irányban, minden téren való tömörülése az egyetlen eszköz, melylyel képesek vagyunk ellentálni a reánk nehezedő viszonytagságoknak. A mezőgazdasági termékek értékesítése lehetőleg legmagasabb árban, a fogyasztási és mezőgazdasági szükségleti cikkek beszerzése lehetőleg minimális árban csak a tömeges érték sítés és fogyasztás útján, egyöntetű tömegárúnak piacra hozatalával lehetséges.

A gazdálkodás fejlődésével arányosan kell, hogy haladjon a mezőgazdaság mellékágainak minél több és minél hathatósabb kihasználása.

Ez azonban az egyes termelő vagy tenyésztő kisgazda erejét túlhaladja, illetve a tömegárúkkal elérhető magasabb piaci árakat nem érheti el, terméneinek piaci áraira befolyást nem gyakorolhat. Ezt csakis tömörülés, vagyis egyesülés, szövetkezés útján lehet elérni, amidőn a termelők nagy tömeg egyöntetű árúval jelenhetnek meg a piacon.

Leginkább tapasztalható ez a mezőgazdaság mellékágainál. Ilyen az újabban felkarolt s máris nagy elterjedésnek örvendő házinyulteryésztés. Tény ugyan, hogy a házinyulteryésztés egész kicsiben üzve is haszonnal jár, amennyiben a tenyésztőnek egész éven át ízletes, egészséges és tápláló húsnemet szolgáltat majdnem ingyen. Végeredményében azonban ez nem kielégítő, mivel a kínálkozó alkalmak kihasználásával, egyesülés vagy szövetkezés útján nemcsak ingyenes húst, hanem jövedelmet is hoz a tenyésztőnek. A házinyulteryésztés a mezőgazdaságnak oly ága, amely nem kíván előzetes szakképzettséget, amely nagy befektetést nem igényel s kicsiben üzve is jövedelmez, ha egy-egy község tenyésztői egyesülve, egyfajtajú állataikkal képesek nagymennyiségű egyöntetű árú piacra hozni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, felismerve e tenyésztési ág gazdasági fontosságát, a fővárosban piacot teremtett a házinyulhúsnak s ezáltal lehetővé tette, hogy a kisgazdák, földművesek, iparosok, lelkészek, tanítók, hivatalnokok s egyáltalán azok az elemek, akikre a jelenlegi gazdasági válság a legsúlyosabban nehezedik, jövedelmüket e csekélynek tartott és nálunk eddig nem méltatott, de a nyugati országokban évtizedek óta eredménynyel folytatott tenyésztési ággal szaporíthatják. E célból a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete az egész országban községenként házinyulteryésztő és értékesítő egyesületeket alakít. Ezen egyesületeket a M. M. Szövetkezete látja el tenyészanyaggal s kötelezi magát a húsfogyasztás céljaira eladásra kerülő minden mennyiséget előre meghatározott árban értékesíteni. Az egyesületek tagjai pedig kötelesek a saját részükre visszatartott

tenyészanyagon és élelmezésükre felhasznált állatokon kívül még megmaradt szaporulatot a szövetkezetnek értékesítés végett beküldeni.

A szövetkezet első érdeke a gazdasági érdek s csak eszköz ez érdek elérésében az egyesületi szervezkedés.

Gazdáinkon tehát a sor, hogy a kínálkozó alkalmat minél előbb és minél fokozottabb mértékben kihasználják oly módon, hogy községenként nyultenyészto egyesületekké tömörülve és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetébe lépve, a tenyészést mielőbb megkezdjék.

Az alakítandó egyesületek szervezését megkönnyítendő, készséggel szolgál a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabály-tervezettel, tájékoztató útmutatással s egyéb a tenyészésre, berendezésre és értékesítésre vonatkozó felvilágosítással a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté nyultenyészési osztálya, (Budapest, V. Alkotmány-u. 31.)

M. K.

A szövetkezeti mozgalom története.

A m. kir. kereskedelmi miniszterium londoni szak-tudósítója jelentésében ismerteti az angliai szövetkezeti intézményeket. Ezen ismertetést a következőkben vázoljuk annak a megvilágítására, hogy szövetkezés útján mily nagy, egy egész ország gazdasági és társadalmi életére kiható eredményeket lehet elérni. Anglia a szövetkezetek első bölcsője és őshazája. Népe műveltségénél és anyagi erejénél fogva különösen alkalmas a szövetkezeti szervezkedésre. Ez a magyarázata azoknak a sikereknek, amelyeket ott a szövetkezés fölmutat, amelyektől nem csak mi magyarok állunk még messze, hanem a többi művelt államokat is nagy távolság választja el. Ez a különbség azonban nem csüggeszthet el minket, hanem ellenkezőleg, újabb erőfeszítésekre és arra a reményre buzdít, hogy nemzeti kulturánk haladása folyamán, ha szilárdul kitartunk, szövetkezeti mozgalmunk eredményei nem fognak az Angliáé mögött maradni.

A szövetkezeti mozgalom Angliában a gyári, ipari munkások sanyarú helyzetéből eredt. Az ipari központokba tömörült munkások már a XVIII. század végén kísérleteztek a szövetkezeti eszmével. Gyöngye sikerek és kudarcok után 1821-ben megjelent Owen Róbert, aki a szövetkezeti eszme gyakorlati megvalósítása céljából gyártelepén egy mintaszövetkezetet alapított a mintegy 250 családból álló munkássereg szükségleteinek közös beszerzésére. E kísérletet élénk érdeklődés kísérte, körülötte egész irodalom fejlődött ki.

Igazi úttörőként azonban a híres „rochdalei takácsok“ tekinthetők, akik 1844-ben helyzetük javítása céljából

fogyasztási szövetkezetet létesítettek s azt oly alpra fektették, amelyen utódai máig is világszerte működnek: a vásárlási visszatérítés alapjára.

1848-ban keresztényszocialista elveken épült szövetkezetek alakultak, amelyek főként nevelési és irodalmi téren fejtettek ki áldásos tevékenységet, gyakorlati sikert azonban nem értek el.

Az ötvenes és hatvanas években létrejött törvényhozási alkotások szilárd törvényes alapot adtak a szövetkezeteknek, ezeket korlátolt felelősségű kereskedelmi társaságoknak ismerték el és lehetővé tették a nagyban bevásárló és termelő szövetkezetek alakítását. A különféle társadalmi intézményekkel jóléthez helyezett munkások éltek is a törvény által nyújtott szabadsággal. A kor szelleme is kedvezvén a szövetkezeteknek, megindult a szövetkezetek egymásközti szervezkedése, amelynek eredményét a mai hatalmas szervezetek képezik.

Új szövetkezet. A Központi Értesítő január 9-diki számában arról az örvendetes tényről olvasunk, hogy Kőbányán megalakult az első keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet, még pedig abból a célból, hogy tagjait olcsó és jóminőségű háztartási és gazdasági cikkekkel ellássa és termékeiknek eladását közvetítse. A tagok üzletrészeik értékének háromszoros összege erejéig vállaltak felelősséget s reméljük, hogy az igazgatóság lelkes tagjainak segítségével a szövetkezet mihamar virágzásnak is fog indulni, mit szívből kívánunk Kőbánya közönségének.

Szövetkezeti karácsonyfa. Hevesvisontáról jelentik, hogy nagyon szépen sikerült karácsonyfaünnepélyt rendezett az ottani fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A falu buzgó lelkészén kívül, aki a szövetkezetnek is elnöke, nagy érdemük van ebben a tanítóknak is, akik a karácsonyfát láncokkal, gyertyákkal és szebbnél-szebb díszekkel ékesítették föl. Az ünnepély az iskolában folyt le. Kétszáznegyven gyermek részesült a karácsonyfa örömeiben. Ez a nagy sereg örömtelt kedvvel énekelte a lelkész meleg szavai után a gyönyörű karácsonyi énekeket. Maguk a szülők is megjelentek a szép ünnepélyen, melynek sikere arra a határozatra ösztönözte a szövetkezet igazgatóságát, hogy jövőre nagyobb-szabású karácsonyfaünnepet rendez.

**LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

• MI UJSÁG? •

Magyar ezredes a bolgár udvarban. Szófiából jön a hír, hogy a 11. magyar-osztrák huszárezred itt időző parancsnokának, Horváth ezredesnek tiszteletére a fejedelem, mint az ezred tulajdonosa, díszbédet adott, a melyen Thurn gróf magyar-osztrák diplomáciai ügyvivő, Hranilovics őrnagy, katonai attasé, Cernin gróf követségi titkár és a magyar-osztrák képviseleti testület egész személyzete, a bolgár külügyminiszter s hadügyminiszter, a főhadsegédek, a szárnysegédek, a vezérkari főnök, a lovassági felügyelő, a vezérkari tisztek és a szófiái helyőrség táborszernagy kara, valamint a fejedelmi udvar tagjai vettek részt. A fejedelem német és magyar nyelven beszédet mondott, a melyben örömeinek adott kifejezést ama kitüntetésnek, hogy az ezredes ő felsége parancsára jött el. Megköszönte az ezred adományozása által őt ért nagy megtiszteltetést és örömeit fejezte ki azon, hogy a 11. huszárezred az, a melyhez ő huszonkét évvel ezelőtt, mint fiatal tiszt tartozott. A fejedelem végül ő felsége I. Ferenc József egészségére, a magyar-osztrák hadseregére és a 11. huszárezredre mondott pohárköszöntőt. A pohárköszöntőre Horváth ezredes válaszolt, köszönetet mondván a fényes fogadtatásért, melyben az ezred megtiszteltetését látja. A fejedelemnek ezredtulajdonossá történt kinevezése, ugymond, nemcsak a fejedelem és az ezred, hanem a magyar-osztrák hadsereg és a bolgár hadsereg kötelékét is megerősítette. Horváth ezredes végül a fejedelemre és a bolgár hadseregre ürítette poharát.

Foglalás Hlinka Andrásnál. Rózsahegyről jelentik: Hlinka András rózsahegy plébánost tudvalevően államellenes izgatás miatt két évi államfogházra és 1500 korona pénzbüntetésre ítélték. Szabadságbüntetését most tölti a szegedi államfogházban, a pénzbüntetés biztosítása céljából pedig mult szombaton megjelent a bírósági végrehajtó Hlinkának a plébánián levő lakásán, ahol butorát lefoglalta. Hlinka különben vagyonos ember, mert Rózsahegy emeletes háza van, a népbanknak nemcsak elnöke, de főrésztvényese és vagyonát több mint kétszáz ezer koronára becsülik.

A beszállásolásból eredő kár. A honvédelmi miniszter a beszállásolásból származó kár megállapítása dolgában rendeletet bocsátott ki, a mire az adott okot, hogy sokan folyamodtak kártérítésért a miniszterhez és pedig azon a címen, hogy a katonaság által használt istállókból a saját lovaik kiszorultak és e miatt kárt szenvedtek. Hogy a kár követelésében visszaélés elő ne fordulhasson és kártérítésben csakis az arra jogosultak és csak a kárnak megfelelő mértékben részesüljenek, a miniszter azt rendeli, hogy ha a károsult felek valamely parancsnokságon már a helyszínén panaszt tesznek a szenvedett kár miatt, a tényállást és a kár nagyságát azonnal állapítsák meg; ha a kár beigazolt, az illető parancsnokság iparkodjék a károsulttal előlegesen békés megjegyzést kötni, amely azonban a miniszter jóváhagyása alá terjesztendő, érvényessége tehát csak föltételes, a miről a károsultat értékesíteni kell. Ha békés megegyezés nem jönne létre, akkor a kárt, vagy haszonvesztéseget a közigazgatási hatóság vezetésével, vegyes bizottság által kell megállapítani, a melynek tárgyalására a kárvallottakat is meg kell hívni. A vegyes bizottság megállapodását szintén a miniszterhez kell fölterjeszteni jóváhagyás végett.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Ipolyságon. Ez év őszén Hont vármegye törvényhatósági bizottságának határozatából kifolyólag nagyobb arányú megyei jellegű mezőgazdasági és ipari kiállítás lesz Ipolyságon, amelynek előkészületei már is serényen folynak. A kiállítás rendezésére a törvényhatóság a megyei gazdasági egyesületet és az ipari és kereskedelmi véleményező szakbizottságát a törvényhatóságnak kérte fel. Ennek kiküldöttjeiből most alakult meg *Lits* Gyula főispán elnöke alatt a rendező-bizottság, mely elhatározta, hogy a kiállítás védőjéül Fülöp szász-kőburgothai herceget, a megye egyik legnagyobb birtokosát kéri fel.

Sortűz a híd alól. Amerikai ízű rablótamadásról kapunk hírt Miskolcra. Zsarnay Mihály és Nagy Albert vasgyári hivatalnokok hatvanezer koronát szállítottak vasárnap reggel hét órakor kocsin Ózdról Bánszállásra, hogy a munkásokat kifizessék. A hivatalnokokon kívül a kocsi és Galaba József csendőrtizedes ült a kocsin. Sajóvárkony és Bánszállás között az uton egy híd alól négy fegyveres alak többször sortűzet adott a kocsiban ülőkre, a minek következtében Galaba csendőrtizedes meghalt, Nagy Albert és a kocsi súlyosan megsebesült. A legkritikusabb pillanatban a bánréve-miskolci vonat haladt el a merénylet helye mellett, a melyről meglátták a történeteket, a mire a vonatot azonnal megállították. Ennek köszönhető, hogy Zsarnay, a kinél a pénz volt, megmenekült. A tettesek elmenekültek. A nyomozás folyik. Miskolcra a királyi ügyész, egy vizsgálóbíró csendőrfedezettel mentek a rablás helyére.

Délvidéki kisgazdák gyűlése. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete e hó 28-án karöltve az újszentannai fiókjával, Újszentannán vándorgyűlést rendez, amelyen az aktuális gazdatársadalmi kérdéseket vitatják meg. Ugyanekkor nagyobb szabású borkiállítás is nyílik meg, amelyre 35 különböző állami és egyesületi díjat tűztek ki. Újszentanna virágzó bortermelő középpont. Tulnyomó részben kisgazda lakosainak mintegy 3000 hold szőlője van Aradhegyalján: Magyarád, Muszka, Pankota, Galsa, Világos határában. Az egyesület a kiállítással első sorban az újszentannai és környékbeli gazdák pincekezelési ismereteit akarja öregbíteni. Fel akarja ezenkívül a fogyasztók és kereskedők figyelmét hívni a környék kiváló fajboraira. A kiállítás napján az érdeklődő körök képviselőit szívesen látja vendégül az újszentannai fiókegyesület, ha részvételüket előzetesen az egyesület elnökségének bejelentik.

Öngyilkos ipartestületi jegyző. Miskolcra jelentik: Egy itteni szállodában minap délelőtt 11 órakor Mészáros Csordás Mihály, a szabadkai ipartestület jegyzője revolverrel öngyilkos kísérletet követett el. A golyó bal mellén átfúrta tüdejét. Tettének oka saját vallomása szerint az, hogy barátai helyett nagyobb összegeket kellett kifizetnie. Az általa kezelt pénzről az ipartestületnek ugyan nem számolt el, de 2000 koronás kauciója teljesen fedezi az esetleg mutatkozó hiányt. Az öngyilkost a mentők a kórházba szállították, ahol haldoklik.

A hiéna. Szászrégenből jelentik: Az itteni szász temető Schwab János nevű sírásóját rajtacsípték, hogy a sírokat éjjel felásta, a koporsót kiemelte s a hullákat az azokon lévő ruháktól és ékszerektől megfosztotta, majd a kifosztás után azokat ismét visszatette. Ügyészi rendeletre a sírásót letartóztatták. A temetőben lévő kriptákat és sírokat most sorra vizsgálják.

Felfüggesztett kisvárosi tisztikar. Karcagról írják: Klein István karcagi lapszerkesztő fegyelmi feljelentést tett a belügyminiszternél Tóth Kálmán polgármester, Rimaszombati István községi bíró, Szőke József ügyész, Taposi Márton rendőrkapitány és Sere János rendőrfogalmazó ellen. A feljelentés szabályszerű eljárás végett a vármegye közigazgatási bizottságához küldetett le. A bizottság az előleges vizsgálat megejtésére Goszthony Sándor dr. tb. főjegyzőt küldte ki. A vizsgálatot befajézték és a közigazgatási bizottság ellenük elrendelte a fegyelmet és állásaikból felfüggesztette.

Papnövendékek és a szociális munka. A különböző papnöveldekben mindinkább több gondot fordítanak arra, hogy a jövő lelkészeit a társadalmi munka ismereteire megtanítsák. Így a többek közt — mint Győrből jelentik — az ottani szeminárium Szent Imre egyesülete most fejezte be szociális előadásainak a sorozatát, melyek keretében minden aktuális gazdasági és szociális kérdés tárgyalás alá került.

Az eladósodott orosz föld. Oroszországban a magánföldbirtok 133 millió hektár. Amelyből 66·4 millió hektár volt 1905-ben adóssággal, vagyis az összes földbirtoknak a fele volt megterhelve. Az eladósodott gazdaságok értéke bankbecsű szerint 12·5 milliárd, a teher 6·35 milliárd korona volt. A legkedvezőbb pénzügytechnikai viszonyok a Kaukázusban vannak, ahol a birtokteher csak 23%, ezután következő sorrendben emelkednek a földbirtok átlagos adósságai: a délorosz kormányzóság területén 36%, a visztulavidéki: 39%, az északi kormányzóságok: 40%, az úgynevezett ipari rayonoké: 46%, a Balt kormányzóságokban: 51%, a Volga kormányzóságokban 54%, a nem orosz és littauiakban: 62% a központi kormányzóságokban 69%, a kisorosz és délnyugoti kormányzóságokban: 72% a magánföldbirtok terhe.

Tilos a borotválás. Pétervárról jön a híre. A belügyminiszter utasítására az összes városok rendőrsége rendeletet adott ki az ó-hitűek karácsonyán a borbélyoknak. A rendelet elmondja, hogy a forradalmi mozgalmak tagjai, különösen azok, akik merényletet követtek el, bajuszuk vagy szakálluk leborotválásával igyekezzenek fölismertethetlenné tenni magukat. A rendőrség megparancsolja ezért minden borbélynak, hogy ha valaki a bajuszát vagy a szakállát le akarja borotváltatni, nyomban tegyenek róla körülményes jelentést. A mikor a pétervári borbélyoknak kihirdették ezt a rendeletet a rendőrségen, az egyik mester megkérdezte, hogy csak a polgárember borotválásához kell-e a rendőrség engedelmé. A tisztviselő erre így felelt:

— Mindenkiéhez, még a tábornokéhoz is. Hogyan tudhatja, hogy az illető igazi tábornok? Talán csak a ruhája igazi. Nem tudja-e, hogy Szipjagin miniszter gyilkosa, a gyógyszerész-szigeti merénylők és még sok más merénylő segédtiszt, vagy csendő-egyenruhát viselt és mégis áruhás forradalmár volt?

Anglia agrárpártja. Londonból jön a hír, hogy a mezőgazdasági kamarák decemberben tartott londoni gyűlésükön elhatározták, hogy egy országos agrárpártot fognak szervezni. Az indoklás következőket mondja: dacára annak, hogy a képviselőházban a földbirtok nagy számban van képviselve, sőt lordok házában túlnyomó a földbirtokosok száma az agrárérdekek minden védelem nélkül vannak. — A gazdalordok teljesen pénzemberek lettek, birtokaikkal nem törődnek, mert a jövedelmi forrásokat, az ipar és kereskedelem nyújtja. Csak a farmerek — kik, bár ipart is űznek — gazdálkodnak, néhány közülük a parlamentben is ül, de szavuk, panaszuk figyelembe nem lesz véve. A gazdasági kamarák

túlnyomó többsége elhatározta azt is, hogy egy nagy bizottságot küld ki, — melyben angol-, skót-, irországi birtokosok egyformán lesznek képviselve — hogy az egy egységes agrárprogramot dolgozzon ki. A magyar agrár harcosok nagy érdeklődéssel várják az angol fejleményeket.

Aki neveltségessé teszi a hazáját. A mult vasárnap letartóztatták Nizzában Korao venezuelai tábarnokot és Párisba kísérték. A vád, amelyet Kasztro, venezuelai köztársaság elnöke, aki számos esztendőn át legjobb barátja volt, ellene tesz, rendkívül komikus. Korao állami táviratokat hamisított, hogy hazáját neveltségessé tegye és Kasztronak kellemetlenséget okozzon. Korao az elnökkel való összeütközése után kivándorolt hazájából és Franciaországban telepedett le. A hágai békekonferenciára Venezuela követe indítványt nyújtott be, mely szerint kegyetlen, erkölcstelen és megvetésre méltó dolog, hogy a nagy államok az apróbb államokat adósságuk megfizetésére, hadihajók és szárazföldi katonaság kiküldésével szokták kényszeríteni, amint Venezuela ellen is megtörtént. Ezt az indítványt természetesen nem fogadták el, de a venezuelai kormány hágai képviselőjétől táviratot kapott, amelyben azt jelentette, hogy indítványa a legnagyobb szimpátiával találkozott, és hogy egyhangulag elfogadták. Ez a hír Karakasban, Venezuela fővárosában, leirhatatlan lelkesedést keltett. Kasztrot diadalmi menetben hordták végig az utcán. Csakhamar megtudták azután hivatalosan, hogy a békekonferencián elvetették a venezuelai követ indítványát, s hogy a köztársaság jövőben is kénytelen lesz adósságát megfizetni. A köztársaság kormánya felelősségre vont a hágai követét, de csakhamar kiderült, hogy egy hamisító elbolondította a népet, aláasta az állam tekintélyét és neveltségessé tette a köztársasági elnököt. A gyanú Korao tábarnokra irányult, akit a venezuelai kormány kérésére letartóztattak. A tábarnok ártatlannak mondja magát s azt mondja, hogy hitvány politikai cselszövésnek áldozata.

Kedélyeskedő herceg. Drezdából írják: A Hock van Holland mellett a mult tavasszal történt óriási hajószerecséltenség alkalmával a mentési munkálatokban tudvalevőleg Henrik, németalföldi herceg, Vilma királyné férje is részt vett. A herceg azóta, amint azt annak idején meg is írtuk, egy izben ellátogatott Drezdába, ahol a „Berlin“ gőzös menekültjei közül többeket vendégül látott magánál. Most néhány napja Henrik herceg újból Drezdában járt és két megmentett hölgyet, Theile és Gaebler kisasszonyokat meglátogatta. Az ifju hölgyek másnap a herceg vendégei voltak. Lakoma közben társalgás egyszerre csak elakadt. A herceg mosolyogva nézett a hölgyekre és jókedvűen odaszólt egyik asztalszomszédiához:

— Nos kedves Theile kisasszony, most ordítson olyat, mint aminőt akkor ordított, amikor a csónakommal odajöttem önhöz, hogy megmentsem a hajóroncsról.

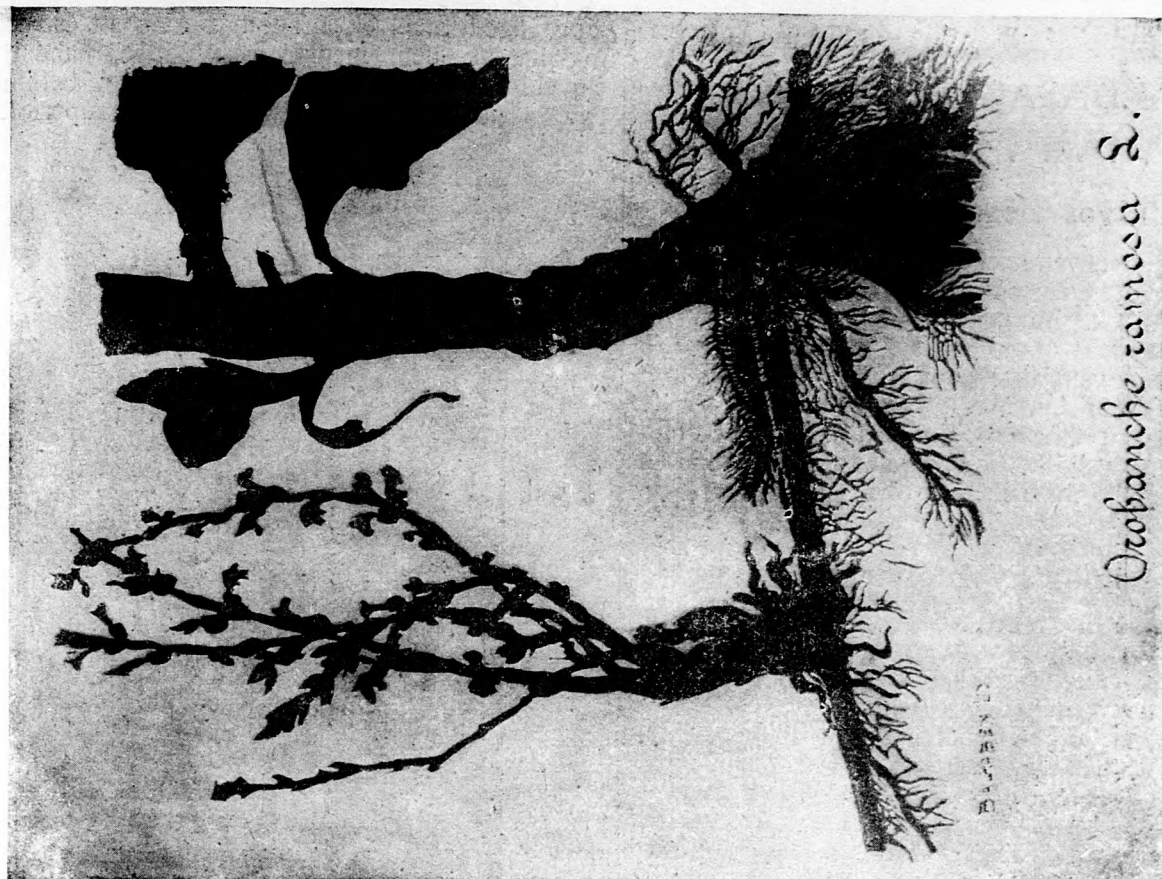
Kender- és lentermesztési szakintézet. A földművelésügyi miniszter már régebben elhatározta, hogy az évről-évre nagyobbodó kender- és lentermesztés ismereteinek elsajátítására alkalmas állami szakintézetet létesít. Legutóbb Szolnok város tanácsával tárgyalt, hogy az intézet céljaira szolgáló telket biztosítsa. A városi tanács a környékbeli földbirtokosokat kérte fel, hogy megfelelő árért 25 hold területet engedjenek át, azonban valamennyi igen magas árt kért, úgy hogy végre is a város saját földjeiből ajánlott fel 25 holdat négyszögölenként egy korona árért. Előre látható így, hogy az intézet Szolnokon létesül, amely amúgy is nagy kendertermesztő gócpont.

nagy
 zági
 az
 gyar
 ngol

 sár-
 okot
 elai
 obb
 orao
 essé
 orao
 azá-
 ke-
 be,
 ésre
 kat
 na-
 mela
 sen
 gai
 tte,
 ott,
 an,
 ett.
 án.
 ke-
 yát,
 ós-
 gre
 egy
 in-
 A
 elai
 ak
 kai

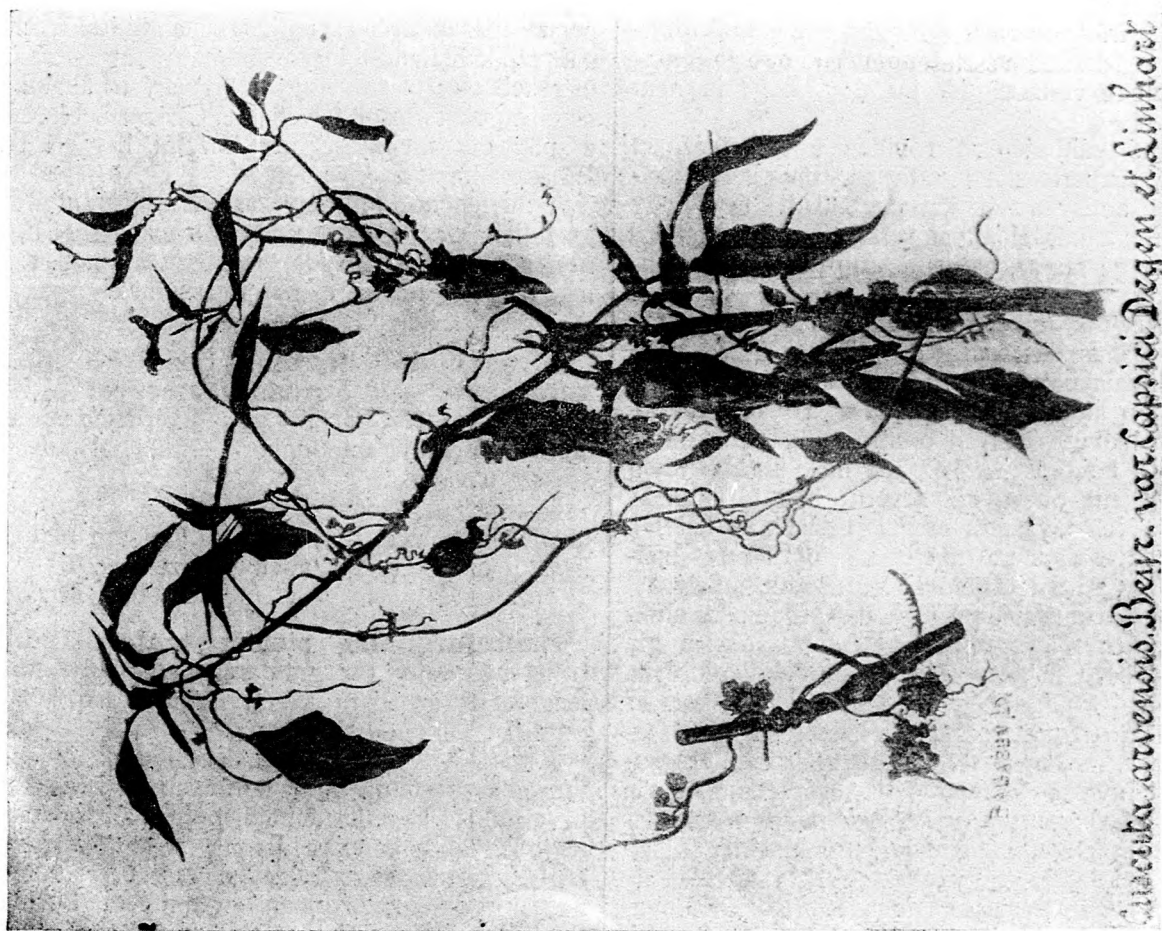
 ck
 ási
 k-
 na
 azt
 ott
 ül
 oja
 ett
 ta.
 k.
 A
 en

 on
 al
 ől.
 d-
 gy
 és
 et
 lt,
 A
 el,
 it,
 gy
 at
 y,
 is

Orobanchae ramosa L.

Dohányfajító szádor.

Capsica arvensis Boeyt. var. Cappaci Degen et Linkhart

Paprikafojtó aranka.

Virágos élősdiék.

Dohányfajító szádor.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Virágos élősdik növények.

Gazdasági növényeinknek sok veszedelmes ellensége van, ezek közül egyik sok bajt és kárt okozó csoport a virágos élősdik. Mindenki ismeri a lóherésben és lucernában sok kárt okozó arankát, a melyeknek egyik kevésbé ismert válfaját, a paprikán élősködő arankát mutatjuk be képünkön. Másik képünk a dohány és kender gyökerén élősködő dohányfajta szádort mutatja be. Mindkét élősködő sok bajt és kárt okoz a gazdának, azért jó, ha ismerjük őket.

A műtrágyák eltartása.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ műtrágyázási versenyt rendez a folyó évben a „Műtrágyaértékesítő Szövetkezet“-tel karöltve, amely versenyre 42 díj van kitűzve, mintegy 10.000 korona összegben. A verseny célja a műtrágyákat a gazdák szélesebb rétegeiben ismertté tenni és kísérletek útján szerezni meggyőződést azoknak terméscsökkenés hatásáról. Sok kisgazda is vesz részt a versenyben, épp azért szükségesnek tartjuk a műtrágyák eltartására vonatkozólag alábbiakat olvasóinkkal közölni.

A szuperfoszfát, Thomas-salak, kaint és chilisalétrom többé-kevésbé szenvednek hosszabb eltartás közben. Persze előre nem mondható, hogy a trágyaszor egy vagy két évi eltartás után milyen lesz, mert az éghajlat, az időjárási viszonyok, az eltartási hely milyensége és magának a trágyaszornek az összetétele hatnak döntőleg ebben a tekintetben. A hosszabb ideig való eltartás mindenesetre veszteséggel jár, úgy, hogy az nem tanácsolható.

A felléphető változásokról röviden a következőket kell tudni. A szuperfoszfát mindig tartalmaz kevés szabad kénsavat, amely a zsákokat megtámadja, úgy, hogy már ennek folytán is előállhat veszteség. Ha a raktárhely nem eléggé száraz, akkor a szuperfoszfát lassankint nedvessé válik és a kézben csomós, kenőcsös tömeggé sűrűsödik össze, amelyet már nem vagyunk képesek egyformán kiszórni.

A Thomas-salaknak kellemetlen tulajdonsága, hogy eltartás közben kiterjed annyira, hogy a zsákokat szétrepeszt. Azonkívül könnyen csomósodik, ami szintén megnehezíti a kiszórást. A kaintot, ha hosszabb ideig el akarjuk tartani, okvetlenül keverni kell turfaporral, amit a káliművek kívánatra meg is tesznek. A kaint a levegőből nedvességet szív fel és turfaporkeverés nélkül lassankint szilárd csomókká sűrűsödik, amelyeket a trágyamalomban ismét porrá kell aprítani. A chilisalétrom szintén a levegőből vizet vonz, sokszor oly mennyiséget, hogy ebben a vízben lassankint szétfolyik.

Mindebből kitűnik, hogy hosszabb eltartáskor az összes említett trágyaszoroknál veszteséggel kell számolnunk, miért is tanácsos hosszabb eltartástól eltekinteni. Ha a trágyaszorok, mint néha megtörténik, később érkeztek meg, úgy hogy ezeket nem lehet már vetés előtt elhinteni, akkor némi elővigyázat mellett jól elszórhatjuk őket fejtrágya gyanánt. A trágyaszorokat ily módon való alkalmazás esetén igaz, nem abban a mértékben használjuk ki, mint a vetés előtt való normális kiszórásnál, azonban a talajban jobban eltartva és veszteségtől megóva, mint a raktárban. Különösen pedig a

tápanyagok, amelyek a Thomas-salakban és kaintban foglaltak, nem mennek veszendőbe, hanem a talaj elnyelő ereje visszatartja őket, úgy, hogy belőlük még egy másik termés is táplálkozhat. A szuperfoszfátnak

Düsseldorfi mezőg. kiállítás főbejárata.

persze már kisebb az utóhatása, a chilisalétromé a legkisebb. A két utóbbi gyorsan ható trágyaszor és ezeket úgy kell alkalmazni, hogy a növény az általok nyújtott tápanyagokat rögtön felvehesse. Célszerű ezért egyszerre, csupán oly mennyiségben hozatni, hogy azt azonnal felhasználhassuk.

A megejtendő műtrágyázási verseny iránt érdeklődők forduljanak az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ titkári hivatalához (Budapest, Köztelek-u. 8. sz.), ahonnan részletes felvilágosítást nyerhetnek.

Olvasóinktól hozzánk beérkező közérdekű kérdésekre — a kérdés közlésével — itt adjuk meg a feleletet. Bármely irányú kérdésre vonatkozólag szerkesztőségünk mindenkor készséggel adja meg a szakszerű választ.

Közérdekű gazdasági kérdésekben a gazdasági rovat megfelelő helyén, másirányú dolgokban pedig a szerkesztői üzenetek rovatában válaszolunk.

Rovatvezető.

Napraforgómag etetése malacokkal. Kérdés. Lehet-e napraforgómagot darálva etetni olyformán, hogy tengeri- és árpadara közé $\frac{1}{15}$ rész napraforgómagot tesztek?

M. Á.

Felelet. A $2\frac{1}{2}$ hónapos malaccal nemcsak lehet napraforgómagot etetni, de az kitűnően fog rá hatni, ami pl. abból is következtethető, hogy az elválasztott borjú legjobb takarmánya a lenmag, melytől pedig ízletességét s természeteszerűségét véve, keveset különbözik a napraforgómag. Azonban valamint a borjával csak kevés lenmagot szabad etetni, ugyanaz áll a malacot illetően a napraforgómagról is, részint mert a túlsok takarmányzsir rontja az emésztést, részint mert a napra-

forgóolaj puha szalonnát ad, mely csak akkor változik meg, ha idejében hagyjuk a napraforgómag etetését abba. Hogy sok vagy kevés-e az, ha a malac szemeselésének $\frac{1}{15}$ része napraforgómag, arról legjobban úgy győződhetünk meg, ha ezt az adatot 1000 kg. élő-súlyra vonatkoztatjuk, mert arra bátran adagolhatunk 4—5 kg. napraforgómagot. Amde 1000 kg.-ra mintegy 40 kg. szemeselést kíván a malac naponta, melynek $\frac{1}{15}$ része tehát csak 2.6 kg., vagyis körülbelül félannyi napraforgómag, mint amennyit etetni szabadna. Ez semmiesetre sem fog a malacnak ártani, sőt tekintve a napraforgómagnak fehérjegyazdagságát s nagy keményítőértékét, csak kitűnően hathat rá.

Legeltetési díjak kivetése. Kérdés. Itteni körjegyzónk községi képviselői gyűlést hívott egybe, melyen előadtak egy „Legeltetési szabályrendelet X. község tulajdonát képező közlegelő használata tárgyában” című nyomtatvány tárgyát, melynek értelme szerint bizonyos legeltetési díjak állapíthatnának meg s az ezekből befolyó összeg legeltetési alap címén takarékpénztárba helyeztetnék el. Mi ezen új teher megszavazása ellen szavaztunk, már azért is, mert az itteni községi határban sem közlegelő, de magánlegelő sem létezik, mire a körjegyző avval érvelt, hogy azon marhák után is fizetendő lesz ezen legeltetési díj, melyeket az egyes tulajdonosok saját tarlójukon legeltetnek. Kérdem, jogosan tiltakozhatom-e ezen teher megszavazása, illetve megfizetése ellen?

K. P.

Felelet. A legeltetési jogosultságot községenként az érdekelt birtokosok közgyűlése állapítja meg, ennek hatáskörébe tartozik a legeltetési díjak mérvének megállapítása is. A községi képviselőtestületi közgyűlés túllépte hatáskörét, amidőn X. község legeltetési szabályrendeletét egy másik községre akarja ráerőszakolni. Legeltetési díjat csak a közös legelőn közös pásztor elé kihajtott állatok után lehet követelni, nem tartozik a terhek viseléséhez hozzájárulni az, aki nem veszi igénybe a közös legelőt. Minthogy a község határában közlegelő nincsen, e címen az érdekeltség semminemű teherviselésre nem kötelezhető.

K-k.

A szecska mint takarmány. A különböző gabonaművek és hüvelyesek szalmáját legjobb szecska alakjában feleletni. A szecskázás elsősorban arra való, hogy az állatoknak a kemény szalmaneműek felvételét megkönnyítse és takarmányszükség esetén kényszerítse azokat, hogy nagyobb tömeget egyenek meg belőle. A szecska továbbá becses melléktakarmány; erőtakarmányt, gyökér- és gumónövényt és maggyümölcsöt legcélszerűbb megfelelő mennyiségű szalmaszecskaival keverni, hogy az állatok kényszerítve legyenek a nekik nyújtott takarmányt alaposan megrágni és benyálkázni. A jó megrágás fél emésztés. A szecskának nem szabad se túl hosszúnak, se túlrövidnek lenni, lovak számára az 1.5—2 cm. hosszú a legjobb. Ha a szecskát hosszabbra vágjuk, akkor kellemetlen módon megnehezíti a rágást; ha túlrövid, akkor nem rágja meg az állat eléggé. A gyorsan lenyelt szecska sokszor gonosz kólikát idéz elő, amely szalmakólíka neve alatt ismeretes. A marha számára 4—5 cm. hosszú lehet a szecska, azonban a marha takarmányozásánál előnyt adnak annak, hogy a gabonafajok szalmáját aprózatlanul adják, különösen ha elégséges mennyiségben készletben levő más takarmányanyagok mellett kevés súlyt vetünk arra, hogy az állatok sok szalmát egyenek. Igen keményszárú nyers takarmánynál, mint lóbabszalmánál, kákánál azonban a szecskázás szükséges ahhoz, hogy az állatok felvehessék. A penészekkel bíró nyerstakarmányt, amelyet a penészek kártékonytalanná tétele céljából forrázott állapotban kell feleletni, előbb szecskává kell aprítani.

• MULATTATÓ •

Budapesti alakok.

Tábori Kornél és Székely Vladimír két most megjelent könyvéből közöljük néhány érdekes budapesti alak rajzát.

Az inség, írják, sok furcsa foglalkozást teremt a diákok között is. Annak még nagyszerű dolga van, aki napidíjas, vagy címíró lehet. A nyáron a városligeti vurstli-ban, a mutatványos bódék közt mint kikiáltó kereste meg a kenyerét egy néhai nyitrai földbirtokos fia, a kinek különben az egyetemen két alapvizsgálója volt már. Korcsolya-csatoló lett a Budapesti Korcsolyázó-Egyesület csarnokában egy volt bölcsészethallgató, bérkocsis egy szilenciumos ügyvéd s még az utcaseprők között is van diplomás ember. Aféle Bukovay Abszencius volt éveken át az a pályatévészett alak, aki most is az Epreskert tájékán modelképpen szolgál. Egyetlen vágya, — ami fölött sokat mulat a piktor-nép, — hogy megborotválkozhassék. De hát nem lehet. Borostás, torzomborz arcával, nagy, kuszált hajával, söрте-szemöldökével, amely alatt sötétén villog a beesett szem: remek Gorkij-alak, pompás model. Ha simára tisztítatja az arcát, elveszti az érdekességét és a kenyerét.

Egy rendőr az Erzsébet-tér egyik padján alva talált egy lerongyolódott, elzüllött alakot. Nagynehezen fölkelte a csavargót s bekísérte a főkapitányságra. Az inspekciós rendőrtisztviselő jegyzőkönyvbe foglalta a rendőr jelentését s azután hozzáfogott a csavargó kiletének megállapításához. Először is a nevét kérdezte.

— R. Ferencnek hívnak, — felelt a csavargó.

— Lakása?

— Hol itt, hol ott. Ahová a véletlen sors odalök.

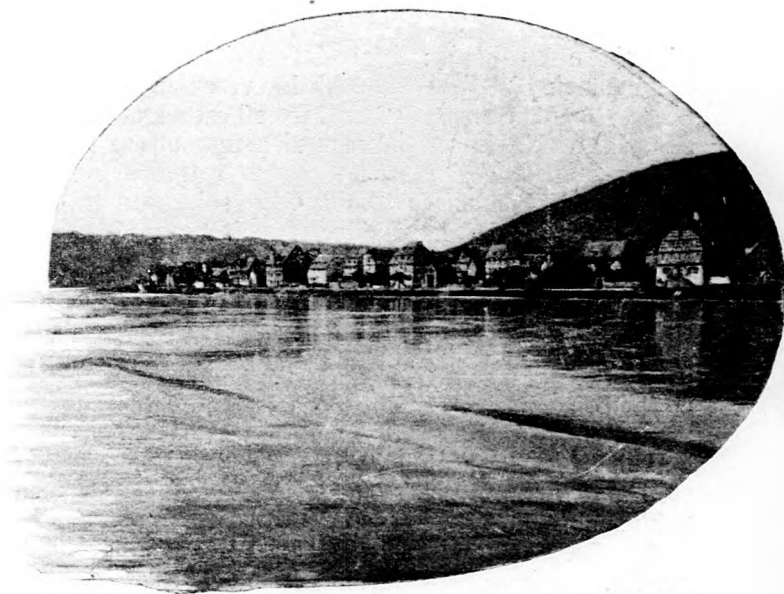
Nyáron a sétaterek padján és a hidak alatt; télen pedig többnyire az éjjeli menedékhelyeken húzom meg magamat.

— Büntetve volt-e már?

— Minden télen kétszer-háromszor be szoktak zárni. Idáig ötenként szer voltam büntetve.

— Tud írni, olvasni?

— Hogyne tudnék, hiszen a bölcsészet doktora vagyok:

Rajnamenti falu.

A rendőrfogalmazó bámulattal vegyes szánakozással nézte végig az elzúllott embert.

— Maga most is részeg... — mondta aztán.

Erre a csavargó elővett zsebéből egy gyűrött, szakadozott, elsárgult pergament-levelet, amelyből a tamászkodó rendőrtisztviselő meggyőződött róla, hogy csakugyan a bölcsészet doktora.

Közbiztosság-ellenes kihágásért két heti fogházra ítélték a doktor urat, aki nagy nyugalommal foglalt helyet a zöldre festett tolonckocsiban.

Sok érdekes és nagyvárosias vonás van a budapesti koldusok életében is, bár e tekintetben messze elmaradunk Páris, London vagy Newyork mögött. Amit bizonyára nem kell fájlalnunk.

A budapesti koldusnak — sokan csodálkozhatnak — általában nincs valami rossz helyzete. Nem egy jólelkű filantróp meggondolná, mielőtt zsebébe nyúl a piculáért, ha sejtene: mekkora jövedelme van a szánalmas külsejű kéregetőnek.

A mi koldusaink is, mint a többi nagy városban is,

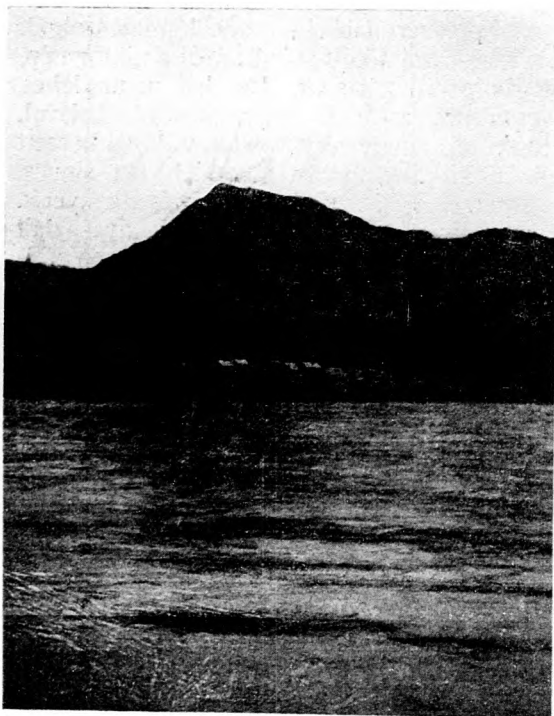
A koldusok legkedvezőbb ideje a délelőtt s a dél; legjobb szezonja a nyár és a karácsonyi hét.

Karácsony táján megenyhülnek a rideg szívek is, míg nyáron könnyebben nyúl az ember a pénztárca után, mert nem gátolja a felöltő. A tél vigasztalan időszak a koldus-népre. Nagyon kevesen tartják érdemesnek, hogy kigombolják a bundájukat, örülnek, ha zsebben tarthatják a kezüket.

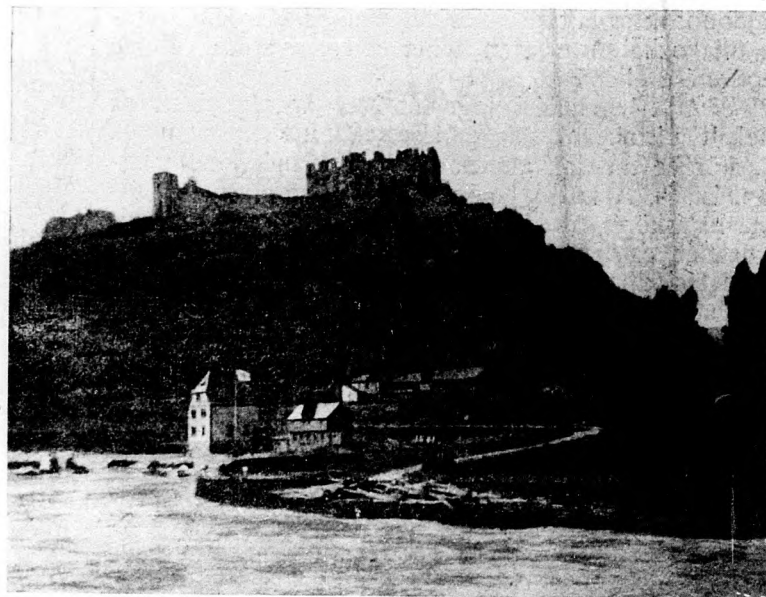
Az is érdekes megfigyelés, hogy az asszonyok ritkábban adnak, mint a férfiak, de többet.

Az új valutától nagyon féltek koldusaink, attól tartottak, hogy fillért kapnak majd ott, a honnan addig krajcár jutott nekik. De alaptalannak bizonyult az aggodalmuk; a fillért teljesen kivonták a forgalomból — féltek tőle a kereskedők is — s még a koldusok számára sem jut a legkisebb pénzdarabból. A tizfilléres viszont roppant kedvelt a kéregetők közt. Jövedelmük nagyrészt kétfilléresből és a kis nikkelpénzből kerül ki.

Sajátságos szervezete a koldusnépnek — mint a hogyan Londonban vagy Párisban van — nálunk nincs. De azért itt is akad némi rendszer. Aki egyszer elfoglalta helyét, többé ott nem hagyja. És jaj az új koldusnak, aki a régi kolléga helyére tolakszik.

Rajnamenti város.

Rajnai várrom.

két részre oszthatók: házi és utcai kéregetőkre. Az előbbieknél biztosabb, de sokkal kevesebb a jövedelme. Nagy a konkurrencia és bárki üzheti ezt a szabad ipart. Aki előbb érkezik s kellő hangulatban találja az adakozót, az csinálja a jó üzletet.

Jobban járnak az utcarovók. Őket soha sem tudja a rendőség kiirtani s tulajdonképpen nem is akarja, amíg a közönségnek nincsenek nagyon a terhére.

Az utcai koldus kellékei: szánalmas külső, valami testi hiba és — ami talán a legfontosabb — jó hely.

A legélénkebb útvonalak jelentenek legkevesebb hasznot a koldusok számára. Az emberáradatban egyik járókelő a másikat szinte tovasodorja, a tolongásban nem veszik észre a kezét, amelyet az alamizsna-kérő kinyújt. Kevésbé zsúfolt utcák, sétateretek s mindenekelőtt a templomok azok, amelyek táján aratása lehet a koldusnak.

Egy öreg asszony, aki régóta a Teréz-templom előtt posztol, vasárnapokon a misék után nyolc-tizenkét koronát keresett. Hétköznapon jóval kisebb a jövedelem.

Külön intézet a testformák hamisítására, műbajok preparálására, vakok, némák és púposok előállítására szintén nincs még Budapesten. Ritkaság, hogy a fekete-szemű vagy zöldernyős koldus nem vak, s hogy a sánta, aki mankón jár, voltaképpen fürgén eljárhatná a macsicsot. Rendszerint valóban nyomorult emberek Budapesten azok, akik állandóan koldulnak.

Legjövedelmezőbb fajtája a koldulásnak nálunk a gyermeké. Az apró teremtéket nagyon korán önállósítják, széjjelküldik gyújtót, lapot árulni.

Közbevetőleg megjegyezzük, hogy a krajcáros utcai lapok nálunk óriás mértékben apasztották a gyermek-koldusok számát s ennek alapján úgy a berlini, mint a bécsi rendőrfőnök komolyan foglalkoznak azzal, hogy városukban propagandát csináljanak a filléres lapok megindításának. Ezt tartják a túlzott koldulás csökkentésére való legjobb orvosságnak.

Budapesten a koldusok legjobb állomáshelyei a következők: a Rókus-kórház előtt, a keleti és nyugati pályaudvar előtt, a Kossuth Lajos-utcában, az Andrássy-

útnak a körút közelében lévő részén, bizonyos időben a Múcsarnoknál s főképpen, mint említettük, a templomok előtt. Vannak speciálisan nyári helyek is, pl. a Városligeti Szinkör tájéka.

Egy szorgalmas nyári koldus vasárnap öt-hat forintot keres, ha jól érti a munkának ezt a módját.

Ötvenév a magyar színpadon.

— Blaha Lujza ünneplése. —

Ötven esztendővel ezelőtt, amikor még igazában „sírva vigadt a magyar“, — egy csöppnyi kis magyar leány éneke hangzott el egyik vidéki színpadon.

A színház közönsége, mikor a kis leány a színpadra lépett, azt gondolta:

— Mi a csudát akar ez a kis pipiske leány?

De amikor ajka dalra nyílt, mikor az édesen csengő, üde hang átjárta a színház minden zeg-zugát, még a nézőközönség szívébe is szokatlan meleget sugárzott, árasztott bele, fölhangzott a taps, amely Blaha Lujzának leghűségesebb kísérő társa ötvenéves pályafutása alatt. Hitvestársakat változtatott, de a közönség tapsától nem tudott megválni.

Az a művészi pálya, melyet Blaha Lujza ötven év alatt megfutott, kevés művésznek adatott a földkerekségen.

A nemzet csalogánya! — Így hívják Blaha Lujzát s ez a legkevesebb, amit Blaha Lujza a magyar nemzetől megérdemel.

Ének művészetének a frissége ugyan alaposan rácsáfolt az ötvenéves ünneplésre. Mikor ugyanis január 10-én az ő jubileumán ráénekelte a Piros bugyellárisban Török bíró uramra, hogy:

Fösvény az én uram szörnyen,
Nem lehet megcsalni könnyen:
Vigyáz a kétszerkettőre,
— Adta lelke —
Rosznéven nem veszem tőle....

e sorok szerény írója éppen azzal a tüzzel, lelkesedéssel tapsolt Blaha Lujzának, mint ugyanerre a nótára tapsolt ezelőtt harminc évvel a szegedi színpadon. Azt igazolja ez, hogy Blaha Lujza énekművészetében ötven év alatt még nem volt — visszaesés. Adja a magyarok Istene, hogy Blaha Lujza művészetének a dicsősége a második félszázadot is teleragyogja!

A magyar népszínmű története, keletkezése és a magyar nép legkedveltebb színpadi műfajának fölvirágzása Blaháné érdeme. A budapesti Népszínház falai üresen kongtak volna nélküle. Jól mondta Mader igazgató ünnepi beszédében, hogy „a Népszínház színpada és Blaháné egy és csak az ő művészete itten az úr.“

Csendüljenek még sokáig a Népszínházban Blaha Lujza bűbájos dalai, tartsa meg az ég még számtalan évekig ragyogó színmagyar művészetét, el nem múló ifjúságát!

APRÓSÁGOK.

Egy gyöngyhalász nyugalomba vonulása. A déli Csendes-tenger egy nevezetes gyöngyhalásza, Lévy nevű, a ki rengeteg vagyont gyűjtött össze magának gyöngyhalászatból s a kit Tahiti királyának is elneveztek, elhatározta, hogy visszavonul s élete hátralevő éveit a világ civilizáltabb részeiben fogja tölteni.

Ennek az embernek élete kész regény. Húsz év előtt ment a szigetekre s egy „Gyémánt“ nevű kis bárkát vásárolva magának, behajózta a bennszülöttek lakóhelyeit s összevásárolta az ottani kagylókban nagy mennyiségben előforduló gyöngyöket. A déli Csendes-tengeren a gyöngy olcsó, Párisban pedig drága — erre az egyszerű tényre építette fel Lévy egész számítását. Minden évben egy utat tett Párisba s ott ép oly ügyességgel adott túl gyöngyein, mint a hogy összevásárolta azokat.

Nemsokára híressé vált mint gyöngyszakértő. Egyik utolsó útja alkalmával egy körtealakú gyöngyöt hozott magával Európába, mely különösen becsült alakja mellett gyöngye arany színével is feltűnt. Ezt állítólag 25 ezer frankért adta el, de ugyanekkor ajánlatot kapott 250 ezer frankra, ha párját találja. A szerencsés ember megtalálta azóta a gyöngy párját is s most elérkezettnek látja az időt, hogy vagyónával visszavonuljon.

A déli harangszó Hunyadi dicsőségét zengi.

A déli harangozást III. Kalixtusz pápa rendelte el, még pedig bennünket magyarokat különösen érdeklő okból. Midőn 1456-ban Hunyadi és Kapisztrán vezetése alatt a keresztény hadsereg összegyűlt az Aldunán, hogy II. Mohamed szultán Belgrád ellen nyomuló hadseregének útját állja, III. Kalixtusz pápa elrendelte, hogy az összes keresztény templomokban szólaljanak meg a harangok déli 12 órakor s a harangszóra minden keresztény ember mondjon imát a keresztény fegyverek győzelméért. Az 1456-iki véres csatában Hunyadi és Kapisztrán egyesült hada fényes diadalt aratott a törökön. A győzelem híre augusztus 6-án jutott el a pápához, aki azonnal elrendelte, hogy a győzelem emlékére a déli harangozásról kiadott bullája örök időkre szóljon. Azóta minden délben hirdetik a harangok Hunyadi János dicsőségét.

Bátor halászok. A hull-i halászok Angliában oly sok hősiestényt vittek már véghez, hogy az „északi tenger életmentői“ nevet vívták ki maguknak s most elhatározták, hogy bátor tetteik emléket meg fogják örökíteni. E célból a hull-i halász-intézetben egy díszokmányt fognak letétbe helyezni s e végből most állítják össze a multban följegyzett nevezetes tettek sorozatát. Anyagban, azt hiszik, nem lesz hiány, mivel a halászhelyek távolsága, a halászcsónakok kicsinyisége s a sok veszély, melynek a hull-i halászok kénytelenek kitenni magukat, az önfeláldozásnak és bátorságnak nem egy tündöklő példáját hozták magokkal.

KÉPEINKHEZ.

A Rajna mentén. Németországnak nemcsak legszébb, de egyben legtermékenyebb vidéke a Rajna-mente. A Rajna folyam legtermékenyebb vidékét szeli keresztül az országnak. Két oldalán erdőkoszorúzza bércek régi várromokkal váltakoznak a hullámos szelíd dombokkal, amelyek oldalain a híres rajnai bor terem. Mai képeinken bemutatjuk a Rajna néhány szép vidékét.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. január 13.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.28—1.48 K., helybeli borjúhús 1.30—1.46 K., sertéshús 1.30—1.40 K., szalonna füstölt 1.36—1.40 K., szalonna, olvasztani való 1.36—1.40 K., hárj 1.40—1.44 K., sertésszir 1.38—1.40 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K., hazai sonka 1.80—2.— K. szalámi 3.60—4.— K.

Baromfi-félék: —.—.— K., rántani való csirke 1.50—2.20 K., sütni való csirke 2.90—3.40 K., kacsa, hizott 6.—6.40 K., lud hizott 12.—16.— K., pulyka, hizott 12.—16.— K. páronként. Vágott hizott liba 1.40—1.56 K., vágott hizott káppan, kacsa és pulyka 1.80—2.— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendő). Buza 24.40—25.40 K. Rozs 21.80 K-tól 21.90 K-ig. Árpa 15.40 K-tól 15.66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16.40—16.80 K. Tengeri 13.70—.— K.

Teavaj: (centrifugált) 2.—2.20 K., főzővaj 1.40—1.60 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—16 fillér.

Tojás: bácskai 1.10—1.14 K., erdélyi apróbb árú —.—.— K. ládánként (1440 drb). Apadt —.—.— K., meszes —.—.— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonári) sárga 6.—6.40 K., rózsas új 6.—6.40 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—.— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	37.—	36.60	36.20	35.80	35.40	35.—	34.—	32.40

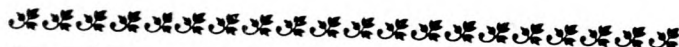
Takarmányvásár. Réti széna 7.60—8.80, muhar 8.—8.80 zsup-szalma 6.40—7.—, alomszalma 5.—5.60.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felhívja:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

A „Független Ujság”-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb baromfi- és házinyulatenyésztési **heti képes** szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS”-t,

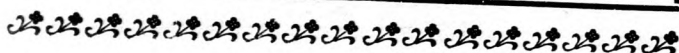
mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyulatenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL

állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés”-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: **Egy évre 10 K, félévre 5 K.** A „Baromfitenyésztés” hetenként szép képeket közöl. Levélzsekre nyében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés” olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és lelkényesebb igényeket is kielégíti. — **Előfizetési pénzek e cím alatt: „Baromfitenyésztés” szerkesztőségének, Budapest-Rákospalota, V. utca 3. sz. küldendők.** Ezen heti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapra hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatónak, mert a szerkesztő azt akarja, hogy a házilag pótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés”-re egy évre 10 koronával egyszerre már most **előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.**

4001/1907.

Árverési hirdetés.

Herkulesfürdőben a kincstár tulajdonát képező gyógyterem-épület nyílt folyosóján, valamint a díszkertben lévő üzleti helyiségek (boltok), valamint a Nándor-udvarban lévő fodrász-üzlethelyiség 1908 január 1-től 1—6 évi időtartamra

1908. évi január hó 31-én délelőtt 10 órakor

Herkulesfürdőben a m. kir. fürdőigazgatóság hivatalos helyiségében megtartando szobeli árverés útján felsőbb jóváhagyás kikötése mellett bérbeadtnak.

Az árverésen résztvenni kívánók kötelesek az évi bér fejében megajánlandó összeg 10%-át mint bánatpénzt az árverés megkezdése előtt letenni.

Budapest, 1908. évi január hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

113912- V/1. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A Rácalmás és Fajs közti levő Dunaszakaszon az 1908. évben létesítendő és

2244.45 m³ földmunkából,

49697.25 m³ első és

8546.96 m³ másodosztályú könyagból készített kö-

hányságból,

3996.72 m³ kotrásból,

2786.46 m² új köburkolat készítéséből,

896.78 m² régi köburkolat felbontásából,

36.00 m² lépcső készítéséből,

1567.00 m² cementhabarcs kiöntéséből és

3 drb. kikötőkaró elhelyezéséből

álló szabályozási és helyreállítási munkálatoknak vállalati úton való biztosítására **1908. évi január hó 23-án déli 12 órakor**

a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumban (I. em. tanács-

terem) nyilvános, zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A budapesti m. kir. folyammérnöki hivataltól (V. ker.,

Mária Valéria-utca 14.) díjtalanul megszerezhető ajánlat és

előmeret költségvetési minta felhasználásával a fentnevezett

munkára vonatkozólag teendő, kellően bélyegzett és e fel-

irattal: „Ajánlat a Rácalmás és Fajs közötti Dunaszakaszon

1908. évben végrehajtandó munkálatokra” ellátott, öt pecsét-

tel lezárt borítékba helyezett ajánlatok, amelyekhez az

ajánlati összeg 250.000 K-ig terjedő rész e után 5%-nak és

a 250.000 K-n feüli összeg után 20%-nak megfelelő bánat-

pénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban

valamely állampénztárnál vagy adóhivatalnál a földmívelés-

ügyi tárca kezelésébe történt letételt igazoló elismervény

is csatolandó, a **jelzett napon délelőtt 11¹/₂ óráig** a föld-

mívelésügyi miniszterium házipénztáránál (főlemezlet 29 sz.)

nyújtandók be.

A kötető szerződés tervezete, nemkülönben a munkára

vonatkozó általános és részletes feltételek a budapesti m.

kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt meg-

tekinthetők.

Budapest, 1907. december 31.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtükéletesebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

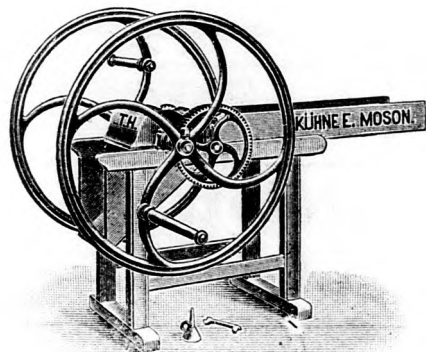
Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégebbi mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

FŐRAKTÁR:
Budapest, VI., Váci-körut 57a

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

répavágókat, darálókat, ::

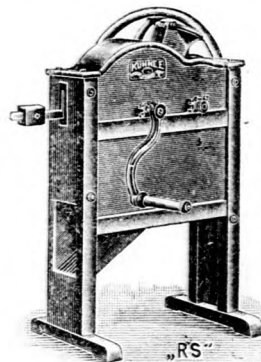
takarmányfüllesztőket,

„TORNADO“ kukoriczaszár-

tépőket, MORZSOLÓKAT,

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

FIÓKRAKTÁR:
Debreczen és
Temesvár ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuarveresi vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Áruosztály — Gyapjuarverések
Nádor utca 12. sz.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.40. — kor.
Tartalékok 64.780.16 kor.

	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	90.349. — kor.	
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.	
1903. évi fölösleg	109.331.73 kor.	
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.	
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.	
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.	

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegét egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legtökéletesebb szerkezettel, a legjutányosabb arak mellett szállítanak

John Fowler & Co.
Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50,

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíttatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,
Strassfurti kálitrágyasót 40%^o KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%^o) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.